

MT

MT

MT

IL-KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

Brussell, 7.10.2009
KUMM(2009) 527 finali

**KOMUNIKAZZJONI MILL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI U
LILL-BANK ĊENTRALI EWROPEW**

Dikjarazzjoni Annwali dwar iż-Żona tal-Euro 2009

{SEG(2009) 1313}

1. L-EKONOMIJA TAŻ-ŻONA TAL-EURO 2009

Wara l-iskoss tal-agħar kriżi sa mis-snin 30, qed jidhru sinjali ta' stabbilizzazzjoni ekonomika. Madwar id-dinja kollha interventi importanti fil-politika kisbu b'suċċess xi stabbiltà fis-sistema finanzjarja. Il-kundizzjonijiet finanzjarji tjebeu matul is-sajf, bir-ritorn ta' bosta indikaturi finanzjarji għal-livelli ta' qabel il-kriżi. L-indikaturi dwar il-fiduċja tan-negożji u l-konsumaturi wkoll tjebeu f'dawn l-aħħar xhur. Il-kummerċ dinji stabbilizza, u hemm indikazzjonijiet li ċ-ċiklu ta' tneħħija tal-istokk qed jisfaxxa. Ir-reżiljenza relattiva tal-konsum kien fattur ta' stabbilizzazzjoni waqt ir-riċessjoni, hekk kif miżuri ta' diżinflazzjoni u għajjnuna inkluzi fil-pakketti ta' stimolu fiskali appoġġjaw id-dhul tal-familji.

Skont l-aħħar tbassir *interim* ippubblikat mis-servizzi tal-Kummissjoni f'Settembru 2009, it-tkabbir fiż-żona tal-euro huwa mistenni li jinżel b'4 % fl-2009, kif kien mistenni fil-previżjoni tal-Ħarifa 2009. Tnaqqis fl-attività iktar qawwi mill-mistenni fl-ewwel kwart tpatta bi stabbilizzazzjoni iktar bikrija milli mistenni fit-tieni kwart, speċjalment fil-Ġermanja u fi Franza.

Madankollu, it-tishih u r-reżiljenza tal-irkupru għadu jrid jiġi ttestjat bis-shih. Filwaqt li l-banek jinsabu fil-proċess li jsaħhu l-proporzjonijiet ta' solvenza, megħjuna minn qagħda li takkomoda l-politika monetarja u l-pakketti ta' salvataġġ, l-istabbilizzazzjoni fis-swieq finanzjarji għadhom ma tawx riżultati konkreti għad-distribuzzjoni ta' kreditu lill-ekonomija, li ddeċellerat konsiderevolment matul l-ewwel nofs tal-2009. Il-prospetti ta' impjieg li kull ma jmorru iktar qed jonqsu huma sors ieħor ta' inċertezza u tħassib. Mil-lat pożittiv, il-biċċa l-kbira tal-istimolu ġej mill-politika li għadu ma ssarafx ma għandux jiġi injorat. Madankollu, is-sostennibiltà tal-irkupru għad irid jiġi ttestjat.

L-euro aġixxiet bhala l-qugh prezżjuż waqt il-kriżi L-euro ipproteġiet iż-żona tal-euro b'mod effiċjenti mir-rata tal-kambju u t-taqlib tar-rata tal-imgħax li fl-imgħoddi tant kienu ta' ħsara għall-Istati Membri f'episodji ta' stress fis-swieq finanzjarji. Kellha wkoll rwol prezżjuż bhala ankra għal politiki makroekonomiċi sodi għall-Istati Membri li attivament qed isegwu l-adozzjoni tal-euro, jew li l-muniti tagħhom huma marbuta mal-euro. Finalment, il-kapaċità taż-żona tal-euro biex taġixxi b'mod mgħaġġel f'koordinazzjoni ma' banek ċentrali oħra kkontribwixxiet għall-istabbiltà tas-sistema monetarja internazzjonali sħiħa.

Il-kriżi finanzjarja żiedet il-faxxinu tal-euro għall-Istati Membri li ma jagħmlux parti miż-żona tal-euro. B'mod partikolari, żewġ benefiċċji potenzjali tas-sħubija tal-euro sebqu fuq quddiem: l-ewwel nett, telimina r-riskju ta' movimenti f'daqqa u ta' sfrattu tar-rata tal-kambju; u, it-tieni nett għandha tagħti lill-istituzzjonijiet nazzjonali aċċess għal-likwidità tal-bank ċentrali tal-euro. Fl-istess waqt, madankollu, il-kriżi wriet li l-euro ma ssolvix l-isfidi ekonomiċi kollha - b'mod partikolari sfidi relatati mal-iżbilanċi interni u esterni, kif muri mill-fatt li xi pajjiżi taż-żona tal-euro bi żbilanċi ntltaqtu sew. Din l-esperjenza tirrinforza r-raġunament għall-ksib ta' konverġenza sostenibbli fl-livell għoli qabel l-adozzjoni tal-euro, kif mitlub bit-Trattat. Il-kandidati tal-pajjiżi tal-euro għandhom jgħammru l-ekonomiji rispettivi tagħhom għall-ħajja bl-euro permezz tal-politiki biex isaħhu d-dixxiplina fiskali, jipprevjenu l-iżbilanċi makrofinanzjarji, u jkattru l-produttività, il-kompetittività u fl-aħħar mill-aħħar il-kapaċità għall-adattament tagħhom fl-UEM.

Iżda l-kriżi qed tamplifika xi sfidi fiż-żona tal-euro. Il-kriżi qed tkun ta' piż fuq is-sostennibiltà tal-finanzi pubbliċi u t-tkabbir potenzjali. Barra min hekk, filwaqt li l-aġġustament ġej mill-kriżi qed jgħin biex jitnaqqsu xi żbilanċi fiż-żona tal-euro, hemm ir-

riskju li jiżdienu d-diverġenzi fil-pożizzjonijiet tal-kompetittività jekk l-azzjoni tal-politika ma jiġux koordinati b'mod xieraq.

Bhala konsegwenza tad-deterjorament f'daqqa fid-dhul, il-miżuri tal-istimolu fiskali skont il-Pjan Ewropew ta' Rkupru Ekonomiku (PERE), u t-thaddim tal-istabbilizzaturi awtomatiċi, il-bilanċi tal-gvern iddeterjoraw f'daqqa. Grazzi għal azzjoni ta' politika effettiva sa mill-ħarifa tal-2008, kkoordinata fil-kuntest tal-PERE, ġie evitat il-kollass finanzjarju u t-telf ta' fiduċja ġenerali. It-tfassil tal-politika fiskali ġie mmirat b'suċċess għall-ħtieġa u l-urġenza biex l-ekonomija tinhareġ mir-riċessjoni. L-istimolu fiskali diskrezzjonarju u l-istabbilizzaturi awtomatiċi bla restrizzjonijiet ipprovdew protezzjoni għall-attività ekonomika u kkontribwixxew għas-sinjali riċenti ta' titjib, iżda wasslu għal deterjorament sostanzjali tal-kontijiet tal-gvern. Id-defiċits tal-baġits li kull ma jmorru dejjem jikbru u t-tkabbir dgħajjef jew negattiv, kif ukoll l-appoġġ li qed jingħata lis-settur bankarju qed jgħollu b'mod sinifikanti l-livelli tad-dejn pubbliku. B'riżultat ta' dan, id-defiċit medju tal-baġit taż-żona tal-euro huwa mistenni li jiżdied minn 2 % tal-PGD fl-2008 sa iktar minn 5 % tal-PGD fl-2009. Fuq il-bażi ta' pjanijiet u proġetti kurrenti, id-defiċit taż-żona tal-euro se jiżdied iktar sa 6,5 % tal-PGD fl-2010, filwaqt li d-dejn pubbliku jista' jilhaq l-84 % tal-PGD sal-2010, jiġifieri żieda ta' 18-il punt perċentwali sa mill-2007. Fl-2009, bl-eċċezzjoni possibbli ta' Ċipru u l-Lussemburgu, kważi l-Istati Membri kollha taż-żona tal-euro għandhom jirreġistraw proporzjon tad-defiċit ta' l fuq mil-limitu ta' 3 % tal-PGD, b'xi pajjiżi jaqbzū l-limitu b'margini kbir. Fl-ewwel nofs tal-2009 u bl-inizjattiva tal-Kummissjoni, il-Kunsill nieda l-Proċeduri tad-Defiċit Eċċessiv (PDE) għall-Greċja, l-Irlanda, Franza, Malta, u Spanja fuq il-bażi tal-ksur tal-valur ta' referenza fl-2008 (2007 għall-Greċja)¹. Il-Kummissjoni issa qed tipproponi li l-Kunsill jiftaħ l-PDE għal pajjiżi li huma mistennija li jiksru l-valur ta' referenza għall-2009. L-applikazzjoni flessibbli tal-Proċedura tad-Defiċit Eċċessiv permessa skont il-Patt tipprova appoġġ u direzzjoni importanti għall-Istati Membri f'dawn iċ-ċirkostanzi diffiċli. B'riżultat ta' dan, il-biċċa 'l kbira tat-toroq ta' konsolidazzjoni rakkomandati skont il-PDE tfasslu f'perspettiva ta' terminu medju u, skont iċ-ċirkostanzi ta' ċerti pajjiżi individwali, ġew irrakkomandati skadenzi itwal għall-korrezzjoni ta' defiċits eċċessivi.

Il-kriżi tista' taċċellera l-pressjonijiet 'l-isfel fuq it-tkabbir tat-tendenzi Il-Kummissjoni kienet ipproġettat li t-tkabbir potenzjali tal-PGD fiż-żona tal-euro għandu jonqos fuq medda twila ta' żmien minhabba l-popolazzjoni li kull ma tmur dejjem qed tixjieh. Għadd ta' fatturi rrelatati mal-kriżi jistgħu jimplifikaw dan il-fenomeno. L-ewwel nett, il-qgħad, jekk jibqa' jkompli fit-tul, se jġib miegħu telf ta' hiliet għal żmien twil u forsi anki għalkollox. It-tieni nett, l-istokk tat-tagħmir u tal-infrastruttura se jonqos u jista' jiġi obsolet minhabba fl-investiment dgħajjef u l-bidla settorali. It-tielet, l-innovazzjoni tista' tixxekkel billi l-infiq fir-riċerka u l-iżvilupp huwa normalment fost l-ewwel infiq li n-negozji jaqtgħu waqt riċessjoni. Il-primjums tar-riskju l-għoli fil-futur jistgħu jżidu l-valur tal-finanzjament tar-Riċerka u l-Iżvilupp. It-telf fit-tkabbir potenzjali huwa mistenni jkun oġhla f'pajjiżi li qed jesperjenzaw riċessjonijiet qawwija.

Huwa tajjeb li jkun hemm tnaqqis ta' diverġenzi fiż-żona tal-euro immedjatament wara l-kriżi. Ghalkemm fi proporzjonijiet differenti, immedjatament wara l-kriżi finanzjarja, it-tkabbir niżel f'daqqa fil-pajjiżi kollha tal-euro. Il-previżjoni *interim* tas-servizzi tal-Kummissjoni turi li t-trajettorji tat-tkabbir qed jibdeu jinfirxu fiż-żona tal-euro. Pereżempju, fl-2009, it-tkabbir ġie rrivedut 'il fuq għall-Ġermanja u Franza, filwaqt li l-Italja u Spanja

¹ Kull dokument rilevanti dwar il-proċedura tal-EDP huma disponibbli fi:
http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode= m2

rreġistraw reviżjonijiet 'l isfel. Għad-diverġenzi fil-kontijiet kurrenti, il-korrezzjoni kontinwa tas-suq tad-djar u l-impatt tagħha fuq d-domanda domestika x'aktarx li għandha tgħin xi ftit biex jitnaqqsu d-disparitajiet; pass tajjeb lejn tendenzi ta' tkabbir iktar ibbilanċjati. Madankollu, il-konverġenza hija mmoderata u mhijiex konsistenti fost l-Istati Membri taż-żona tal-euro.

2. L-IŻBILANĊI AKKUMULATI FL-IMGHODDI WASSLU LIL XI STATI MEMBRI TAŻ-ŻONA TAL-EURO BIEX IKUNU IKTAR VULNERABBILI META FAQQGHET IL-KRIŻI

Il-kriżi tefgħet enfasi fuq xi żbilanċi li kienu jeżistu minn qabel il-kriżi Fuq livell globali, il-veloċità u l-intensità tal-kontaġġu pprovokat mill-falliment tal-Lehman Brothers ġew bhala sorpriża. Il-kollass fid-domanda u l-PGD f'xi Stati Membri taż-żona tal-euro kien kbir daqs f'xi ekonomiji oħra, li kienu potenzjalment iktar esposti. Anki jekk in-natura globali u interkonnessa tas-sistema bankarja u finanzjarja kienet il-kawża prinċipali tal-kontaġġu, id-diffikultajiet li esperjenzaw xi Stati Membri enfasizzaw l-għadd ta' vulnerabbiltajiet fiż-żona tal-euro nnifisha.

L-iżbilanċi akkumulati fiż-żona tal-euro esponew għal xi xokkijiet uhud mill-ekonomiji iżjed minn oħrajn. Kundizzjonijiet makroekonomiċi pożittivi kkaratterizzati bi tkabbir makroekonomiku qawwi, rati baxxi ta' inflazzjoni, rati ta' imġaxx imnaqqsa u livelli baxxi ta' volatilità fis-suq finanzjarju wasslu lill-atturi tal-ekonomija biex jissottovalutaw xi riskji fis-sistema finanzjarja fil-livell globali u ffaċilitaw l-espansjoni tal-kreditu madwar id-dinja kollha. F'xi Stati Membri taż-żona tal-euro, l-istess ambjent ekonomiku pożittiv ippermetta l-finanzjament tat-tkabbir mġaġġel iżda dan bil-konsegwenza ta' akkumulazzjoni ta' deficits notevoli ta' kontijiet kurrenti (primarjament fil-Greċja, Spanja, il-Portugall u Ċipru, iżda wkoll fl-Irlanda, Malta, is-Slovenja u s-Slovakkja), filwaqt li xi Stati Membri oħra rreġistraw bilanċi pożittivi dejjem oġġla tal-kontijiet kurrenti (il-Ġermanja, il-Lussemburgu, l-Awstrija, l-Olanda u l-Finlandja). Fiż-żona tal-euro, it-tixridi tal-bilanċi tal-kontijiet kurrenti bejn dawn iż-żewġ gruppi kienu żdiedu sew sa min-nofs is-snin 90 u laħqu livell rekord immedjatament qabel il-kriżi. Mill-pożizzjoni bbilanċjata fl-1999, il-bilanċi pożittivi akkumulaw b'mod konsistenti u laħqu s-7,7 % tal-PGD fl-2007, filwaqt li d-deficits telġu minn 3,5 % tal-PGD fl-1999 sa 9,7 % fl-2007.

Fil-pajjiżi b'defiċit, it-tendenza ta' diverġenza rriflettiet l-akkumulazzjoni tal-iżbilanċi domestiċi. Dawn immaterjalizzaw permezz ta' pressjonijiet ġejjin minn domanda domestika eċċessiva, qabża fil-prezzijiet tad-djar u l-isplużjoni tas-settur tal-konstruzzjoni. Dan il-fenomeno kien evidenti b'mod partikolari fl-Irlanda, Spanja u l-Greċja, li waqt id-deċennju rreġistraw b'mod konsistenti tkabbir u inflazzjoni oġġla mill-bqija tal-pajjiżi taż-żona tal-euro. Id-deficits għoljin tal-kontijiet kurrenti – u l-influssi ta' kapital barrani assoċjat – huma ammissibbli f'xenarju li qed jipprova jirkupra sakemm dawn jgħinu lill-ekonomija żżid l-istokk kapitali tagħha u thejji l-baži għal prospetti ta' tkabbir sostenibbli fil-medda medja ta' żmien. Madankollu, il-kapital mhux dejjem intuża fl-iktar mod produttiv fil-pajjiżi b'defiċit. B'riżultat ta' dan sehem sinifikanti tal-forza tax-xogħol ġie attirat lejn setturi b'sensittività ċiklika għolja, bħall-bini, li issa jehtieg aġġustament sostanzjali.

Għal kuntrarju ta' dan, pajjiżi li kellhom bilanċi pożittivi sfruttaw il-punti tas-saħha tradizzjonali tagħhom, b'mudell ta' tkabbir iċċentrat fuq is-settur diġà kompetittiv ta' esportazzjoni. F'dawn il-pajjiżi, id-domanda domestika qatt ma ssostitwixxiet b'mod effettiv il-mekkanizmu tal-esportazzjoni. L-impatt tal-kriżi wera l-vulnerabbiltà ta' dan il-mudell ta'

tkabbir għaċ-ċaqliq fid-domanda globali, b'implikazzjonijiet għat-tkabbir fiż-żona kollha tal-euro.

Sors iehor ta' żbilanċi jinsab fit-tkabbir mgħaġġel tas-settur finanzjarju. L-Irlanda kienet każ klassiku, minhabba li s-sehem tas-settur finanzjarju fil-valur miżjud totali tela' għal 10,6 % fl-2007, meta mqabbel ma' 5 % biss fuq medja fiż-żona tal-euro. Wara l-kriżi, l-assi deprezzati li kull ma jmorru dejjem jizdiedu dgħajfu s-settur bankarju u qieghdu taht pressjoni l-awtoritajiet pubbliċi, li kienu qed jaġixxu bhala s-selliefa tal-aħħar miżuri, taht pressjoni.

Żbilanċi bhal dawn jispjegaw għaliex il-kriżi laqtet xi Stati Membri iktar b'saħħa minn oħrajn. Mindu l-akkumulu tar-responsabbiltajiet esterni kbar ziedu l-esponiment għall-iskossi finanzjarji, il-pajjiżi f'defiċit soffrew minn nuqqas ta' aptit għar-riskju fis-swieq finanzjarji. L-adattament tas-setturi ta' kostruzzjoni mneffha wkoll kien ta' piż kbir fuq it-tkabbir u l-impieg mill-bidunett tal-kriżi. B'mod parallel, il-pajjiżi b'bilanċ pożittiv intlaqtu kwazi mill-ewwel bin-nuqqas fid-domanda globali u raw it-tkabbir jonqos f'daqqa. Il-pajjiżi b'setturi bankarji ikbar huma fir-riskju li jgarrbu responsabbiltajiet fiskali sinifikanti. B'mod generali, l-Istati Membri b'mudelli ta' tkabbir żbilanċjati soffrew minn tnaqqis ekonomiku partikolarment sever.

L-impatt tal-kriżi juri l-htieġa għall-azzjoni. Dawn l-iżbilanċi u r-riskji marbuta magħhom ilhom li ġew identifikati diversi snin, u setgħu ġew riżolti minn hafna żmien qabel, izda dawk li jfasslu l-politika tal-Istati Membri ġeneralment injorawhom fi żminijiet ekonomiċi tajbin. Dawn ma għandhomx jiġu injorati iktar.

3. L-INIZJATTIVI LI MA TLESTEWX UKOLL XEKKLU L-KAPAĊITÀ TAŻ-ŻONA TAL-EURO BIEX TIRRIISPONDI GHALL-KRIŻI

L-integrazzjoni finanzjarja iktar profonda fiż-żona tal-euro ma kinitx tikkorrispondi b'tishih parallel ta' arrangamenti ta' superviżjoni. L-arrangamenti superviżorji eżistenti fiż-żona tal-euro naqsu milli jippromwovu kultura superviżorja komuni, biex jifhmu r-rabtiet sistematiċi bejn is-swieq finanzjarji u l-ekonomija reali u biex jipprovdu qafas sod għal rispons rapidu u kkoordinat meta faqqgħet il-kriżi. Ir-reazzjonijiet inizjali kienu skordinati u l-biċċa l-kbira mfassla skont il-htigijiet domestiċi. Per eżempju, l-inizjattivi dwar skemi ta' garanzija tad-depożitu u d-dekonsolidazzjoni urġenti ta' istituzzjoni finanzjarja kbira transkonfinali wrew l-assenza ta' proċeduri effikaċi ta' manigment tal-kriżijiet. L-ewwel samit tal-Eurogroup fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat u Gvern, li sar f'Parigi f'Ottubru 2008, għen biex jikkatalizza reazzjoni mill-UE.

Il-Kummissjoni aġixxiet b'mod effettiv biex timla din il-lakuna. Hi pprevediet qafas komuni għall-implimentazzjoni tal-pjanijiet ta' salvataġġ għall-banek nazzjonali, f'konformità mar-regoli tal-għajnuna tal-istat li rċieva wkoll l-appoġġ tal-BĊE. Minn dakinhar, wara l-konkluzjonijiet tal-Group Larosière, il-Kummissjoni pprezentat il-proposti legali formali għal arkitettura ġdida ta' superviżjoni Ewropea finanzjarja. Il-proposti għandhom isaħħu s-superviżjoni generali prudenti kemm tal-istituzzjonijiet finanzjarji individwali kif ukoll tas-sistema finanzjarja kollha. B'mod parallel, l-UE hija minn ta' quddiem fir-riforma regulatorja tas-swieq finanzjarji, billi tfassal l-inizjattivi u l-impjenji tal-G20.

Filwaqt li d-dar fiskali kienet il-biċċa l-kbira b'saħħitha meta faqqgħet il-kriżi, xi Stati Membri kellhom fit spazju għall-manuvrar meta waslu biex jirrispondu għall-kriżi. Bis-saħħa ta' bosta snin ta' konsolidazzjoni fiskali ta' suċċess kbir konformi mar-

rakkomandazzjonijiet tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir, il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri fiż-żona tal-euro kienu f'pozizzjoni ħafna aħjar biex jirreżistu l-kriżi milli kienu qabel. Madankollu, minkejja ż-żminijiet ekonomikament tajbin, il-konsolidazzjoni fiskali ma kinitx tlestiet f'xi pajjiżi taż-żona tal-euro. Il-livelli tad-dejn pubbliku baqgħu għoljin fil-Greċja, l-Italja u l-Belġju, filwaqt li l-konsolidazzjoni fiskali kienet kajmana u indeċiża fi Franza, il-Greċja u l-Portugall. F'pajjiżi oħra, il-finanzi pubbliċi kienu dipendenti fuq id-dhul fiskali li ġej jew mis-settur finanzjarju jew mill-isplużjoni tas-settur tal-kostruzzjoni. Il-falliment ta' dawn is-setturi kkontribwixxa għad-deterjorazzjoni tal-finanzi pubbliċi u naqqas sew l-margini ta' manuvrar fil-livell fiskali għal reazzjoni għall-effetti tal-kriżi. B'konsegwenza ta' dan, bosta Stati Membri kellhom jillimitaw jew iżommu lura l-kontribut tagħhom għall-istimolu kongunt kif stabbilit fil-Pjan Ewropew ta' Rkupru Ekonomiku. Kieku l-konsolidazzjoni għet miksuba, ir-reazzjoni fil-livell fiskali taż-żona tal-euro setgħet tkun anki iktar deċiżiva.

Globalment, il-gvernijiet taż-żona tal-euro kkontribwixxew b'mod ekwu, fil-qafas ta' koordinazzjoni previst fil-livell tal-UE mill-Pjan Ewropew ta' Rkupru Ekonomiku (PERE) fl-isforz kbir globali biex tinzamm id-domanda. Huma applikaw firxa wiesgħa ta' miżuri sinifikanti ta' politika fiskali u strutturali. L-appoġġ fiskali globali jammonta għal madwar 4,6 % tal-PGD taż-żona tal-euro (madwar 5 % jekk titqies l-UE kollha); Dan jinkludi l-effetti mill-istabbilizzaturi awtomatiċi u l-istimolu fiskali diskrezzjonarju tal-Istati Membri kollha matul l-2009 u l-2010 li jammontaw għal madwar 1,8 % tal-PGD taż-żona tal-euro. Mill-590 miżura nazzjonali kkomunikati mill-Istati Membri taż-żona tal-euro, 22 % huma ddestinati li jżidu l-poter ta' akkwist tal-familji, b'mod partikolari dawk l-iktar vulnerabbli; 25 % huma ddestinati li jsostnu l-investimenti; 32 % jipprovdu appoġġ settorali jew lin-negozji; u 21 % huma ddestinati li jtejbju t-tħaddim tas-swieq tax-xogħol. Skont il-valutazzjoni tal-Kummissjoni ta' Ġunju 2009, il-biċċa l-kbira tal-miżuri huma f'waqthom u effikaċi, f'konformità mal-prinċipji tal-Pjan Ewropew ta' Rkupru Ekonomiku. Madankollu, id-dubbi dwar ir-riversibbiltà ta' ċerti miżuri huma ta' tħassib billi jagħmlu l-politiki espansjonarji inqas effettivi.

L-effett kumplessiv tar-reazzjoni mil-livell ta' politika ekonomika miż-żona tal-euro seta' kien iktar rapidu u forsi iktar b'saħħtu kieku l-koordinazzjoni nbdiet minn qabel u kieku kienet iktar eżawrjenti. Il-koordinazzjoni hija importanti għall-UE kollha iżda l-iktar għal dawk l-Istati Membri miż-żona tal-euro, minhabba r-rabtiet ekonomiċi u finanzjarji li jeżistu bejniethom u l-fatt li huma għandhom munita komuni u politika monetarja unika. Kollox ma' kollox, il-mekkanizmu stabbilit tal-koordinazzjoni ta' politika fiż-żona tal-euro ma hadimx sew waqt il-kriżi. Filwaqt li hadem fuq din l-evidenza, il-Eurogroup impenja ruħu li jtejjeb il-koordinazzjoni tal-implimentazzjoni tal-miżuri nazzjonali ta' rkupru sabiex jiġu evitati l-effetti negattivi mhux mixtieqa u biex jiġi implimentat bis-siħ il-qafas ta' sorveljanza ddefinit bil-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir. Iktar minn qatt qabel, iż-żona tal-euro għandha tiegħu t-tmun f'idejha f'dawn iż-żminijiet diffiċli.

4. IT-TRIQ 'IL QUDDIEM: GARANZIJA TA' ADATTAMENT INTERN EFFIĊJENTI U TKABBIR SOSTENIBBLI F'KUNTEST PROBLEMATIKU

Il-kriżi wriet biċ-ċar li għall-Istati Membri taż-żona tal-euro hemm l-urġenza għal progress rapidu fil-programm ta' riforma tal-UEM@10: l-amplifikazzjoni u l-approfondiment tas-sorveljanza makroekonomika. UEM li taħdem sew tirrappreżenta karta rebbieha għall-UE

kollha. Fil-komunikazzjoni tagħha tal-UEM@10² f'Mejju 2008, il-Kummissjoni pproponiet agenda bi tliet pilastri biex ittejjeb it-thaddim tal-UEM f'ambjent dinji li qed jinbidel rapidament, popolazzjonijiet li qed jixjiehu u tħassib dwar l-enerġija u l-bidla tal-klima. Fuq il-bażi tal-programm ta' politika interna, is-sorveljanza makroekonomika fl-UEM għandha toħroġ lil hinn mill-ambitu tal-politika fiskali biex tinkludi aspetti ta' stabbiltà makroekonomika u tendenzi tal-kompetittività, kif ġie stabbilit fil-kuntest tal-Istrateġija ta' Lizbona għat-Tkabbir u x-Xogħol, u tiggarrantixxi integrazzjoni aħjar tar-riformi strutturali fil-koordinazzjoni politika ġenerali prevista fil-UEM. Dan jipprevedi wkoll koordinazzjoni aħjar tal-politika fiskali u iktar sorveljanza. L-agenda esterna tal-UEM@10 argumentat li ż-żona tal-euro għandha jkollha rwol iktar importanti fil-governanza ekonomika globali. Il-kriżi enfasizzat il-ħtieġa biex din l-agenda ta' riforma tiġi implimentata bis-sħiħ.

Hija meħtieġa sorveljanza makroekonomika usa biex tixpruna reazzjoni ta' politika kkoordinata għall-isfida ta' kompetittività. Barra minn hekk, jeħtieġ li jiġu adottati b'determinazzjoni u urgenza inizjattivi politiki, minhabba li d-diverġenzi strutturali jkunu jistgħu jikkompromettu l-koeżjoni taż-żona tal-euro. Minkejja t-twissijiet ripetuti, l-iżbilanċi taż-żona tal-euro ma ġewx trattati fi żmien meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi kienu favorevoli. Issa l-kriżi qed tisforza l-aġġustament tal-bilanċi tal-kontijiet permezz tal-kollass fid-domanda domestika u ż-żieda qawwija tal-qgħad. Dan qed isehh l-iktar notevolment - iżda mhux esklussivament - fil-pajjiżi b'defiċit, bħal Spanja u l-Irlanda. Barra minn hekk, il-ksib tal-bilanċ mill-ġdid tat-tendenzi fil-kompetittività jista' jiehu iktar żmien milli previst minhabba: (i) in-natura globali tal-kriżi, li tostakola strateġija bbażat fuq l-esportazzjonijiet; (ii) tkabbir potenzjali iktar dgħajjef, li jillimita l-margini ta' manuvrar disponibbli biex jinkiseb bilanċ mill-ġdid fid-diverġenzi tal-ispejjeż akkumulati fil-pagi u l-infiq; (iii) u l-fatt li, bil-konsolidazzjoni tal-irkupru, il-pajjiżi bi tkabbir dgħajjef jistgħu jiffaċċjaw rati oghla ta' interess reali minn dawk ta' pajjiżi oħra fiż-żona tal-euro. Fi sforz biex titkabbar is-sorveljanza makroekonomika, fl-2008 l-Eurogroup qabel li jirrevedi regolarment it-tendenzi fil-livell ta' kompetittività fiż-żona tal-euro u li jhegġeġ l-Istati Membri biex jiehdu azzjoni biex jadattaw irwiehhom. L-ittrattar tal-kawżi tal-origini tal-evoluzzjoni tal-kompetittività negattiva fiż-żona tal-euro hija kwistjoni ta' interess komuni u għandha tikkostitwixxi parti integrali mill-istrateġija biex noħorġu mill-kriżi.

L-amplifikazzjoni tas-sorveljanza għandha tinkludi wkoll l-evoluzzjoni tas-swieq finanzjarji. Id-dejn eċċessiv mis-settur privat wassal għal tendenzi ekonomiċi li mhumiex sostenibbli. Jeħtieġ li jiġu lokalizzati u ffaċċjati żbilanċi finanzjarji bħal dawn fil-fażi inizjali tagħhom. Il-komunikazzjoni tal-UEM@10 tenfasizza li 'filwaqt li l-integrazzjoni tas-suq, b'mod partikolari dik tas-swieq finanzjarji, kienet ta' benefiċċju globali għall-UEM, din tista' wkoll, ikollha l-effett li tkabbar id-diverġenzi fost il-pajjiżi parteċipanti jekk ma tkunx akkumpanjata minn politiki xierqa.' Il-kriżi turi kif l-iskossi finanzjarji f'daqqa jistgħu jolqtu l-ekonomija reali u kemm jistgħu jkunu qawwija r-riperkussjonijiet. Għalhekk huwa essenzjali mhux biss li titkabbar is-sorveljanza makroekonomika għall-iżviluppi tal-kompetittività fiż-żona, iżda wkoll l-iskoperta bikrija tal-isplużjoni fil-prezzijiet tal-assi finanzjarji, biex fil-futur jiġu evitati korrezzjonijiet tal-iżbilanċi fiskali u esterni li jiswew ħafna flus.

Tinħtieġ sorveljanza iktar profonda biex tiggarrantixxi s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi. Wara l-kriżi, bl-effett globali tat-tkabbir dgħajjef u ż-żieda tad-dejn hemm ir-riskju li s-

² 'EMU@10: Is-suċċessi u l-isfidi wara 10 snin ta' Unjoni Ekonomika u Monetarja Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, lill-Kumitat tar-Reġjuni u lill-Bank Ċentrali Ewropew - COM(2008) 238, 7.5.2008.

sitwazzjoni tal-finanzi pubbliċi ssir prekarja, proprju meta jibda jinħass l-impatt tal-popolazzjoni li kull ma tmur qiegħda tixjieħ. Jekk il-politiki jibqgħu ma jinbidlux, id-dejn pubbliku fiż-żona tal-euro se jilħaq il-100 % tal-PGD fl-2014. Fl-ambitu ta' koordinazzjoni fiskali iktar profonda fiż-żona tal-euro, hemm bżonn ta' impenn sod għal strategija fiskali li tista' tibbilanċja b'mod xieraq il-kunsiderazzjonijiet ta' stabbilizzazzjoni u s-sostennibbiltà, f'konformità mal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir. Bil-ghan li tiġi żgurata l-koerenza tal-politiki fiskali fiż-żona tal-euro, il-Ministri tal-Finanzi taż-żona tal-euro, f'Ġunju 2009 qablu dwar il-linjigwida biex jipprovdu l-orjentazzjonijiet lejn it-tfassil tal-baġits tal-gvern għall-2010 (Reviżjoni Baġitarja ta' Nofs it-Terminu). B'mod partikolari ddecidew li hekk kif l-irkupru jiġi kkonsolidat, u jonqsu iktar ir-riskji ta' kollass ekonomiku ieħor, il-bilanċ tal-politiki fiskali għandhom jagħmlu iktar enfasi fuq il-konsolidazzjoni. Barra minn hekk, huma qablu li r-ritmu tal-konsolidazzjoni għandu jvarja fid-diversi pajjiżi, mhux biss fuq il-baži tal-velocità tal-irkupru, il-pożizzjonijiet fiskali u l-livelli tad-dejn, iżda wkoll fuq il-baži tan-nefqa proġettata għax-xjuħija, l-iżbilanċi esterni u r-riskji fis-settur finanzjarju.

Il-konsolidazzjoni għandha ttejjeb ukoll il-kwalità tal-finanzi pubbliċi u twaqqaf iż-żieda fid-dejn filwaqt li tikkontribwixxi għal tkabbir fit-tul, billi tikkonsolida l-ispejjeż li mhumiex produttivi u ssahħaħ l-inċentivi maħsuba biex ikabbru l-kapaċità produttiva tal-ekonomija. Barra minn hekk, jehtieg li jissahħu l-oqfsa fiskali nazzjonali biex ikunu kapaċi għal konsolidazzjoni effettiva fiż-żminijiet favorevoli. Kollox ma' kollox, il-lezzjoni minn din il-kriżi hija li s-sorveljanza makroekonomika għandha tikkunsidra s-sostennibbiltà bħala pern biex jitkabbru l-istrategiji ekonomiċi.

Jehtieg li tittejjeb il-koordinazzjoni bejn il-politiki u l-Istati Membri biex ikunu jistghu jfasslu strategiji adegwati għall-hruġ mill-kriżi. Għaż-żona tal-euro huwa partikolarment importanti li jiġu stabbiliti strategiji ta' hruġ kredibbli u kkoordinati b'mod effikaċi biex jiżguraw tkabbir sostenibbli u jevitaw li jinfirxu t-trajettorji potenzjali ta' tkabbir hekk kif l-ekonomija terġa' tissahħaħ. Il-koordinazzjoni essenzjalment għandha tieħu l-forma ta' ftehimiet komuni dwar iż-żminijiet, ir-ritmi u s-sekwenza tan-normalizzazzjoni tal-orjentazzjonijiet politiki xierqa. L-eventwali revoka tal-miżuri ta' sostenn għall-istimolu fiskali u għan-negozju, akkumpanjati mit-tfassil ta' proġetti kredibbli u pjanijiet ta' riformi strutturali, għandhom itejbu l-prospetti ta' stabbiltà tal-prezzijiet u b'hekk jiffacilitaw it-tħaddim tal-politika monetarja. Jinhtieg progress rapidu fil-livell ta' rkupru finanzjarju biex jiggarantixxi li s-sistema bankarja ma ddumx ma tirkupra u l-ghan tal-istabbiltà tal-prezzijiet tal-politika monetarja ma jkunx f'kunflitt mal-ghan tal-istabbiltà finanzjarja. Fl-istrategiji nazzjonali tal-hruġ mill-kriżi hemm bżonn li jiddaħħlu diversi politiki bl-iskop li jintlaħaq l-aħjar riżultat globali. F'konformità mar-rakkomandazzjonijiet stabbiliti mill-Kunsill għaż-żona tal-euro fl-ambitu tal-Istrategija ta' Liżbona, jinhtieg progress għall-implimentazzjoni tar-riformi li jsahħu t-tkabbir potenzjali u jiffacilitaw l-adattament għall-kriżijiet.

Lezzjonijiet għall-governanza. Il-kriżi enfasizzat il-ħtieġa biex jissahħaħ il-qafas għas-sorveljanza u l-governanza taż-żona tal-euro. Fil-komunikazzjoni tal-UEM@10 tal-2008, il-Kummissjoni kienet diġà enfasizzat il-ħtieġa li l-Istati Membri taż-żona tal-euro juru b'mod iktar ċar volontà politika u kapaċità ta' tmexxija biex jittrasformaw il-ftehim komuni f'azzjoni politika konċertata u stiednet lill-Istati Membri biex jagħmlu mezz li l-Eurogroup jikkostitwixxi minn entità politika vera għal dibattiti miftuħa u inizjattivi ddeterminati. It-Trattat ta' Liżbona jipprovdi l-pjattaforma meħtieġa għal iktar titjib tal-governanza ekonomika taż-żona tal-euro. Il-Protokoll il-ġdid meħmuż mat-Trattat ta' Liżbona jirrikonoxxi formalment lill-Eurogroup u l-President tiegħu u jenfasizza l-ħtieġa li tiġi żviluppata koordinazzjoni dejjem iktar mill-qrib tal-politiki ekonomiċi fiż-żona tal-euro. Barra minn hekk, it-Trattat ta' Liżbona jsahħaħ ir-rwol tal-Kummissjoni fis-sorveljanza tat-tħaddim tal-UEM.

Unita, iż-żona tal-euro tista' tinfluwenza l-aġenda globali. Billi l-G20 hareġ bhala l-forum prinċipali biex jippromwovi r-riforma ta' governanza ekonomika u finanzjarja globali għolla l-aspettattivi għaž-żona tal-euro. Wara l-kriżi, l-ekonomija globali qed tiffaċċja l-isfida diffiċli tat-tmexxija tat-tranzizzjoni lejn mudell iktar ibbilanċjat u sostenibbli tat-tkabbir għall-ekonomiji prinċipali dinjin. Għal dan il-għan, huwa gġustifikat rwol iktar importanti għas-sorveljanza globali taħt l-awspiċi tal-FMI. F'dan il-kuntest, iż-żona tal-euro trid titqies bhala entità ekonomika unika, li għandha tkompli tikber fl-importanza hekk kif jissieħbu iktar membri godda. Biex iż-żona tal-euro tkun tista' titkellem b'vuċi soda fil-livell globali, jinhtieg it-tishiħ tar-rappreżentanza esterna tal-UE partikolarment fl-ambitu tal-FMI. Issa huwa l-mument, waqt li d-diskussjonijiet fuq il-kwoti u r-rappreżentazzjoni qed jiksbu l-momentum. Din hija r-raġuni għaliex il-pożizzjoni tal-Kummissjoni kif esposta fil-komunikazzjoni tal-UEM@10 is-sena li għaddiet illum hija iktar rilevanti minn qatt qabel.